

teresse for Skolevæsenet. Men netop, naar dette er Tilfældet, er det saa meget mere klart, at der ikke behøves nogen Overstoleldirecteur for at framme Reformen — Det ærede Medlem havde nær druknet Thinget i en Instrux for Overstoleldirecteuren, den tog en forfærdelig Tid, og ved denne Gjennemgang af alle de enkelte Punkter kom man næsten til at glemme, hvad Taler egentlig var om, nemlig alene Pensionsret for en Overstoleldirecteur. Iøvrigt var denne Instrux mærkbarlig; dersom det skulde udføres. Altsammen, som stod i den, af een Mand, maatte denne Mand, troer jeg, være noget aldeles Særegent; jeg troer ikke, at der skal findes mange Mennesker, som kunde udføre, hvad der efter denne Instrux kræves af Overstoleldirecteuren. Jeg vil antage, at Instruxen væsentligt er skrevet af Den, der først har forsøgt paa at indrette denne Embedsgjærning; jeg ved det imidlertid ikke, men skulde jeg tage fejl, saaer jeg det vel nok at vide. Jeg antager, at det er det Ideal, som har forsværet den Vedkommende, og at man i denne Instrux seer det Maal, som han har efterstræbt ved sin Virksomhed; at han naturligvis ikke har kunnet naae det, ligger deri, at det var overmenneskelige Fordringer, der stillede til en enkelt Mand. Denne Mand skulde blandt Andet kunne komme tilstede og see alle Landets Skoler i deres Hverdagsgjærning. Jeg vil blot spørge, om man troer, at det var muligt, at han kunde komme til at see Mere end een eller to Skoler i deres Hverdagsgjærning, naar man har Telegrapher og en saa hyppig Besøgsgang. Naar det er en bekjendt Sag, at det ikke engang kan blive skjult, naar den Mand, der skal kontrollere de offentlige Kasser, reiser omkring i Landet, hvorledes skulde det saa blive skjult, at Overstoleldirecteuren er paa Reise, hvis Hemmelighedsholdelse dog ikke har den Interesse som i det andet Tilfælde? Nei, det rygtes snart, at Overstoleldirecteuren er tilstede i en Egn, og jeg vil spørge, om det ikke er saa, at, hvor Overstoleldirecteuren er kommen hen, har han sammenkaldt en stor Egnens Lærere og confereret med dem. Men naar dette er Tilfældet, vil jeg atter spørge, hvorledes han saa kan faae ret mange Skoler at see i deres Hverdagsgjærning i de 6 Uger,

som han skal anvende til sine Reiser. Nei, det staaer hver Dag i Aviserne, hvor han er, og hvor han kan ventes hen, og jeg er overbevist om, at, om det ogsaa seer ud, som om Skolerne ere i Hverdagsklæder, er dog Alt strammet op til Søndagsbrug, hvor han kan ventes. Dette Diemed opnaaer man virkelig ikke, men det var et af dem, der vare opstillede i Instruxen. — Det forekommer mig ogsaa, at det ærede Medlem lagde en vis Vægt paa, at der skulde komme Censartetthed i Tilsynet med Skolevæsenet. Jeg tør ikke ganske bestemt paastaae dette, thi jeg er meget bange oversfor det ærede Medlem for at angive, hvad han har meent; men jeg har opfattet det saaledes. Han har troet, at der var noget Gavnligt i, at Tilsynet med Skolevæsenet var eensartet, og det kunde det blive allermest, naar der var en enkelt Mand, der udøvede det. Med Hensyn dertil skal jeg gjøre den Indvending, at paa et Gebeet, der dog er Hovedsagen ved Skolevæsenet, nemlig det, som Alle ere forpligtede til, at deeltage i, naar de ikke kunne staae sig en bedre Underviisning for egne Midler, forekommer det mig, at der ikke kan være stort Andet at see efter, end at der er Lærere tilstede, som med Nidkjærhed udøve deres Skolegjærning. Paa Methoden troer jeg virkelig ikke, at man just skal lægge altfor stor Vægt paa dette Trin af Skoleunderviisningen. Der er jo i enhver Underviisning et dobbelt Moment, nemlig det, som ligger i Sagen selv, som der skal undervises i, og den hele Eiendommelighed og Personlighed hos den Mand, som skal undervise; dette Sidste, troer jeg, er det aldeles Overveiende og Vigtige i denne Art Underviisning, der blandt Andet dog væsentligt maa være en opdragende. Men jeg vil spørge: Troer man, at en Overstoleldirecteur ved engang imellem at komme tilstede i en Skole er istand til at omstaae en Skolelærers Eiendommelighed? Nei! det vilde være en aldeles overmenneskelig Fordring at stille til en Overstoleldirecteur, at han skulde kunne omstaae Lærerne. Men hvad saaer det da at betyde med dette Tilsyn, som kommer saa hyerst sjældent? Intet! I ethvert Tilfælde er det vist, at naar der i Skolernes umiddelbare Nærhed er Mænd, der have den Pligt at føre Tilsyn med Skolerne, kunne disse